

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 9 februari 2017

Betreft: Advies over de visie op naleving en handhaven in het sociaal domein

Geacht College,

U heeft ons, bij brief d.d. 11 januari, gevraagd een advies uit te brengen over de visie op naleving en handhaven in het sociaal domein. Aan dat verzoek voldoen wij graag.

Algemene opmerkingen

Allereerst geven we graag aan dat we het als Participatieraad waarderen te zijn meegenomen in het voortraject en met de betrokken beleidsadviseur van gedachten konden wisselen over een conceptversie van de Visie. Het is daarnaast prettig dat bij de adviesaanvraag d.d. 11 januari 2017 een bijlage zit met antwoorden op vragen die we in die eerdere bijeenkomst als Participatieraad gesteld hebben.

De Participatieraad vindt het een goed leesbaar stuk met een positieve insteek. De beleidslijnen zijn eveneens positief ingestoken. Wel is het stuk teveel ingestoken op handhaving ten aanzien van inwoners en te weinig op aanbieders. U schrijft dat het frauderisico vooral bij het handelen van de zorgaanbieder aan de orde is. We adviseren u daar dan vooral ook uw inspanningen op te richten.

Ook duurt het te lang tot de lezer bij de kern van het stuk en het belangrijkste hoofdstuk (hoofdstuk 6) komt.

Specifieke opmerkingen

Bij het met een integrale blik naar een gezin kijken om te zien welke ondersteuning gewenst is, kan - als voorbeeld - ook handhaving van de leerplicht aan de orde zijn. Voor de Participatieraad is de integrale benadering en integraal werken meer leidend dan wet- en regelgeving. We adviseren u naar de samenhang en afstemming binnen de verschillende terreinen van handhaving te kijken.

In de opsomming in paragraaf 3 adviseren we u ook het verstrekken van een voorziening op te nemen.

In paragraaf 4.2 bespreekt u het rapport "Naar een rechtmatige zorg in het gemeentelijke sociaal domein" waarbij u drie aanbevelingen uit het rapport citeert. Wij adviseren u deze paragraaf aan te vullen als de gemeente voornemens is iets met deze drie aanbevelingen te gaan doen. En zo ja, aan te geven wat dat dan is.

Trajectfinanciering ("Het resultaat telt") is een valkuil en kan een bron van fraude zijn. Voor de cliënt is het niet altijd helder op hoeveel uur zorg hij of zij recht heeft. Als trajecten korter duren dan vooraf is ingepland waar gaan de middelen die overblijven dan heen?

Bij de uitwerking van de Visie adviseren we mee te nemen dat er bij cliënten helderheid moet zijn over wat 'zorg op maat' inhoudt, het aantal uren begeleiding en de te bereiken doelen. Dan kan de cliënt ook beter controleren of er geboden wordt waarvoor betaald wordt.

In paragraaf 4.4 beschrijft u vier factoren die frauderisico's versterken. Wij adviseren u het niet te laten bij een feitelijke constatering, maar aan te geven hoe u dit in de uitwerking gaat aanpakken. We komen in de Visie vaker tegen dat u iets constateert zonder helder te maken wat de visie van de gemeente Zwolle daarop is of welke aanpak u daarbij voorstaat.

Ook geeft u aan dat er landelijk een Waarschuwingenregister bestaat waar inwoners en organisaties vermoedens van zorgfraude kunnen melden. Hoe staat de gemeente Zwolle hier tegenover? Wij adviseren u dat de gemeente Zwolle zich bij dit register aansluit en dit duidelijk met inwoners en organisaties te communiceren.

We verzoeken u ons te betrekken bij de uitvoering van punt 4.8 (Regionale ontwikkelingen / aanpak handhavingvraagstukken op regionaal niveau) en 4.9 (backoffice informatievoorziening). Bent u daartoe bereid? We vragen aandacht voor de gevolgen voor de inwoners van Zwolle van deze ontwikkelingen waarover nog veel onduidelijkheid bestaat, zoals u aangeeft in deze paragrafen.

Voor paragraaf 6 is de titel 'Waarom handhaven' logischer. We adviseren u duidelijker aan te geven waarom handhaven van belang is. Bedoelt u te zeggen: Als gemeente willen we er alles aan doen dat de middelen terecht komen bij die inwoners die daar behoefte aan hebben en er recht op hebben en niet bij inwoners die het oneigenlijk gebruiken? Misbruik van voorzieningen vermindert het draagvlak voor een vangnet onder de inwoners die deze voorzieningen niet nodig hebben. Dit is de maatschappelijke functie van handhaving.

We vinden het positief dat u in paragraaf 6.1 aangeeft dat cultuur en de juiste toon en taal een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van onjuist gebruik en/of bewuste fraude. Dat de Participatieraad van harte de zin onderschrijft dat juiste en begrijpelijke voorlichting aan zelfredzame en kwetsbare burgers in helder taalgebruik van belang is, zal u niet vreemd in de oren klinken. Het is goed dat er veel aandacht is voor communicatie. In bijna elk advies onderstrepen we het belang hiervan en we zijn benieuwd naar de concrete uitwerking ervan.

In de laatste zin van deze paragraaf schrijft u dat fraudebewustzijn en fraude-alertheid in de volle breedte aanwezig dienen te zijn. Wij adviseren u hierbij een duidelijk onderscheid te maken tussen inwoners en organisaties. Van professionals verwachten wij meer kennis van de regels dan van inwoners. We adviseren u bij de uitwerking te beschrijven hoe inwoners dan kunnen handelen en wat u ziet als hun rol en verantwoordelijkheid bij de naleving van regels.

De Participatieraad vindt het positief dat preventie voor repressie gaat (paragraaf 6.2).

In paragraaf 6.3 schrijft u: "Daarom is er duidelijkheid nodig over de gevolgen als de burger zich niet aan de afspraken houdt". Wij adviseren u aan te geven dat dit niet alleen voor inwoners geldt, maar evenzeer voor aanbieders.

Verder schrijft u in deze paragraaf dat de inwoner eigenaar is van de ondersteuningsvraag. We vinden dat u als College hierbij de goede insteek hanteert.

Vanaf het begin moet duidelijk zijn dat wanneer de ondersteuning niet overeenkomt met de verwachtingen van de inwoner, hij of zij direct naar het SWT kan stappen. We adviseren daarbij de rol van de inwoners sterker te maken, in die zin dat er naar zijn verhaal wordt geluisterd en gehandeld.

Paragraaf 6.5 is vooral geschreven op de inwoners, daar waar het ook geldt voor aanbieders.

We adviseren u in de hele Visie een splitsing te maken in teksten gericht op inwoners en teksten gericht op aanbieders. Het loopt nu door elkaar hetgeen leidt tot verwarring.

We adviseren u dit zeker bij de uitwerking (beschreven in paragraaf 7) te doen. Het is niet vanzelfsprekend dat een maatregel bij de inwoner ook geldt voor de aanbieder en omgekeerd.

We adviseren u dit onderscheid ook door te voeren ten aanzien van fraude door een PGB bureau en fraude door een houder van een PGB.

Bij de uitwerking, zoals beschreven in het Vervolg (paragraaf 7), worden we graag betrokken.

Als laatste punt adviseren we u, voor de uitwerking van de doorontwikkeling dagbesteding, aandacht te besteden aan wat deze Visie betekent voor een organisatie die een algemene voorziening uitvoert.

Mocht dit advies u aanleiding geven tot vragen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Mevrouw Rabia Madarun
Participatieraad Zwolle